

Mál nr. 101/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Sveitarfélag.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 10. apríl 2024, ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V, dags. 22. maí 2024, ásamt fylgiskjöllum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að kvartað sé yfir ákvörðun V sem hafi hafnað bótaskyldu X vegna afleiðinga veikinda M, sem M rekur til myglu í atvinnuhúsnæði sem sé komin vegna starfa fyrir X.

Í gögnum málsins kemur fram að M hafi hafið störf hjá X árið 2012 sem forstöðumaður þjónustuíbúða í húsnæði Félagsbústaða hf. að Norðurbrún 1 í Reykjavík. Í gögnum málsins liggur fyrir álitserð X vegna starfseminnar að Norðurbrún 1 frá 2015. Í álitserðinni er vísað til ýmissa viðhaldsmála, þ.m.t. eldri rakaskemmda en engum sérstökum áhyggjum lýst af myglu. Þá liggur fyrir að árið 2016 sendi X einn tölvupóst til verkefnastjóra Félagsbústaða, sem leigusala, þar sem óskað var eftir samtali og að húsnæðið yrði skoðað með tilliti sveppa. Ekki liggja fyrri nein frekari gögn sem sýna eftirfylgni X vegna þessa tölvupósts fyrr en árið 2021 þegar X fer sannarlega fram á að húsnæðið að Norðurbrún verði skoðað með tilliti til myglu. Í september 2021 fer X fram á framkvæmd mygluprófana á húsnæðinu. Umbeðin skoðun, sem framkvæmd var af MT Ísland, fór fram í október 2021 og í skýrslu kemur fram að myglusýni hafi verið tekin í fimm rýmum, þrjú rými mældu magn af myglu í meðallagi en í tveimur rýmum mældist mygla í hærra lagi. Í kjölfarið voru tekin loftsýni í rýmum sem gáfu til kynna að loftgæði í rýmum voru góð og í lagi. Engu að síður var ráðist í að sótthreinsa umrædd tvö rými í nóvember 2021 og gögn málsins gefa til kynna að 99,999% örvera hafi drepist við þá aðgerð. Í nóvember 2021 framkvæmdi Hollvist ehf. frekari skoðun á húsnæðinu að Norðurbrún 1. Þannig voru framkvæmdar rakamælingar sem sýndu ýmist eðlilegt rakastig eða staðbundnar hækkanir á rakastigi, en mygla var ekki staðfest í húsnæðinu. Engu að síður var samþykkt að ráðast í allar þær úrbætur sem fram komu í skýrslu Hollvistar, þ.m.t. lagfæringar í þaki og gluggum o.fl. Hinn 21. desember 2021 sendi starfsmaður á vegum Félagsbústaða hf. tölvupóst varðandi uppfærða stöðu á viðhaldsverkefnum vegna húsnæðisins. Í tölvupóstinum kemur fram að búið sé að yfirfara athugasemdalista frá X og á einhverjum stöðum hafi verið gerðar athugasemdir við rakaskemmdir en hvergi hafi fundist mygla. Þá sé búið að lagfæra það sem hægt væri að ganga beint í. Í tölvupóstinum var einnig óskað eftir frekari athugasemdum X ef hún teldi að eitthvað mætti betur fara. Gerði X engar athugasemdir. Þá var ráðist í gluggaísetningu í apríl 2022 og í júní 2022 var ráðist í endurnýjum gólfefna og málun skrifstofu. Þá fóru fram viðgerðir á þaki húsnæðisins vorið 2022. Á framkvæmdatíma var skrifstofusvæðið reglulega sótthreinsað. Í gögnum málsins kemur einnig fram að X hafi sagt upp starfi sínu í febrúar 2022. Í uppsagnarbréfi er m.a. vísað til þess að starf X hafi síðustu tvö ár haft slæm áhrif á heilsu hennar. Í læknisvottorði, dags. í júní 2022, kemur m.a. fram að X eigi sögu um stækkun skjaldkirtils og asma frá tvítugsaldri og hafi áður verið hjá lungnalækni. Í gögnum málsins er einnig að finna eftirlitsskýrslur Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur frá 2014, 2016, 2017, 2018, 2019 og 2022 (úttektir féllu niður 2020 og 2021 vegna Covid-19) og þar er hvergi að finna tilvísun til þess að mygla hafi fundist í húsnæðinu eða gerðar kröfur til úrbóta vegna mygluskemmda.

M byggir kröfur sínar á því að hún sé með veikindi sem rekja megi til myglu- og rakaskemmda í starfsstaðstöðu hennar hjá X frá árinu 2015. M vísar til þess að tjón hennar megi rekja til vanrækslu X við að tryggja öryggi og aðbúnað á vinnustaðnum. Þannig hafi X gerst brotlegt við ákvæði laga nr. 46/1980, um aðbúnað hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Telur M að X hafi átt að gera rannsókn á húsnæðinu og úttektir til að ganga úr skugga um að stafsskilyrði hafi verið fullnægjandi. Þá vísar M

til þess að M hafi gert allt sem í hennar valdi stóð til að gera X viðvart um stöðu mála. Þannig hafi hún allt frá árinu 2015 bent á að í húsnæðinu væru rakaskemmdir og að ekki hafi verið brugðist við af hálfu X eða leigusala. Einnig vísar M til þess að X hafi sannarlega brugðist við í kjölfar tölvupóstsins árið 2021 en þá hafi M beitt sér fyrir því að húsnæðið yrði skoðað í sex ár hið minnsta, en árangurs. Telur M að X beri ábyrgð á því að hafa látið hjá líða að bregðast við öll þessi ár. Loks vísar M til dóms Héraðsdóms Reykjavíkur í máli nr. E-3068/2022, frá 26. febrúar 2024 máli sínu til stuðnings og fyrirbyggjandi læknisvottorðs o.fl.

V hafnar því að sýnt sé fram á að tjón M megi rekja til saknæmrar eða ólögmætrar háttsemi X. V bendir á að ekkert sé í gögnum málsins sem gefur til kynna að saknæm háttsemi X sé til staðar. Þannig liggi ekki fyrir nein gögn sem sýni samskipti vegna myglu frá 2015 til 2021 fyrir utan einn tölvupóst þar sem lagt sé til að skoða þurfi húsnæðið að teknu tilliti til sveppa. Engin frekari samskipti liggi fyrir vegna þess pósts og ekki verði séð að M hafi fylgt erindinu eftir með nokkrum hætti, þrátt fyrir að hún hafi starfað sem forstöðumaður starfseminnar í húsnæðinu sem um ræðir. Þá sýni gögn málsins að brugðist hafi verið fljótt og vel þegar erindi barst frá M árið 2021 um að M teldi myglu vera til staðar í húsnæðinu. Ráðist hafi verið í úrbætur og að á þeim tíma hafi mælingar á húsnæðinu aðeins mælt myglu í loftsynum í tveimur rýmum húsnæðisins, þ.e. skrifstofu vaktar og í einni íbúð. Frekari rannsóknir á rýmum sýndu að loftgæði væru viðunandi í báðum rýmum. Þannig hafi M ekki lagt fram nein gögn sem sýni fram á saknæma og ólögmæta háttsemi X.

Álit.

Til þess að greiðsluskylda stofnist úr ábyrgðartryggingu X þarf að liggja fyrir að um skaðabótaábyrgð X sé að ræða vegna líkamstjóns M. Til að slík ábyrgð stofnist þarf tjónþoli (M) skv. almennum sönnunarreglum að sýna fram á það með sönnunargögnum að skilyrði skaðabótaréttar vegna skaðabótaábyrgðar séu uppfyllt.

Í þessu máli liggur fyrir lýsing frá M sjálfri um ástand hennar og húsnæðisins á árunum 2015-2021. Þeim lýsingum fylgja takmörkuð gögn til sönnunar á ástandi húsnæðisins og hver samskipti hennar hafi verið við X eða leigusala vegna ástand húsnæðisins, en hafa verður í huga að M gegndi starfi forstöðumanns þjónustuíbúða í húsnæðinu og í starfslýsingu M kemur m.a. fram að það sé á hennar ábyrgð að sjá til þess að starfað væri í samræmi við lög og reglur og að fylgjast með ástandi húsnæðisins. Bar M því, hafi hún raunverulega staðið í trú um að húsnæðið kynni að vera myglað á árunum 2016-2021, að rannsaka að fullu réttmæti slíkra grunsemda, hafa tafarlaust samband við X, eða leigusala, krefjast úrbóta og fylgja því eftir að ráðist væri í fullnægjandi úrbætur.

Í málinu liggja þannig ekki fyrir nein gögn sem sýna fram á að X hafi með einhverjum hætti vanrækt skyldur sínar á tímabilinu 2015-2021. Í málinu liggja hins vegar fyrir athugasemdir M frá árinu 2021 og að brugðist var við þeim athugasemdum M árið 2021 og 2022. Þannig var ráðist í mælingar í október 2021 á því hvort mygla hafi verið til staðar og niðurstöður þeirra mælinga sýna að mygla hafi fundist í tveimur rýmum af fimm, en að í þeim rýmum hafi myglugró í andrúmslofti verið eðlileg og loftgæði því viðunandi. Engu að síður réðust X, og Félagsbústaðir, í umtalsverðar úrbætur til að mæta kröfum M.

Af framangreindu leiðir að ekki liggja fyrir fullnægjandi gögn sem færa sönnur á um að X hafi látið undir höfuð leggjast með saknæmum og ólögmætum hætti við bregðast við kröfum M um úrbætur á tímabilinu 2015-2021. Þá eru fyrirbyggjandi læknisvottorð ekki óbyggjandi um ástæður veikinda M, þ.m.t. með vísan til hennar fyrri sjúkrasögu, og verður því að telja óvissu um orsakatengsl. Loks er fordæmisgildi Héraðsdóms Reykjavíkur í máli nr. E-3068/2022 takmarkað í málinu, enda málsatvik hér með allt öðrum hætti. Samkvæmt áður nefndum meginreglum um sönnun íslenskum rétti verður M að bera hallan af þessum sönnunarskorti. Ekki verður því talið sannað, m.v. þau gögn sem lögð hafa verið fyrir nefndina, að X beri skaðabótaábyrgð á líkamstjóni M og er greiðsluskylda úr ábyrgðartryggingu X hjá V því ekki fyrir hendi.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 22. ágúst 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Jóhann Tómas Sigurðsson

Heiða Óskarsdóttir